

N:o 27.

Af herr **Smith**, om inrättande af särskilda afdelningskontor af riksbanken i städerna Kristianstad och Karlstad.

Som de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt enligt de erhållna förnyade oktrojerna skall upphöra vid 1893 års utgång, om nya oktrojer dessförinnan icke beviljas, så synes det mig nödigt att redan nu börja ordna för riksbanken på ett sådant sätt, att riksbanken vid 1893 års utgång är färdig att öfvertaga sedelutgifningen.

Dertill erfordras att riksbanken har afdelningskontor i alla läns residensstäder, hvartill nödiga resurser kunna erhållas uti den räntefria sedelutgifningen. Så länge de enskilda bankerna hafva sedelutgifningsrätt, ligger det i deras intresse att på alla upptänkliga sätt uppsamla riksbankens sedlar och ersätta dem med sina egna, hvarigenom riksbankens resurser i dess sedelutgifningsrätt äro i hög grad osäkra och oberäknliga, men blifver riksbanken deremot en gång ensam om sedelutgifningen, så kan med full säkerhet beräknas huru stort sedelbelopp rörelsen kräfvär under vissa årstider, samt huru stor metallisk kassa deremot behöfvär hållas. Metalliska kassan kan med en betydligt ökad vinst på sedelutgifningen också hållas högre, så att riksbanken utan någon som helst fara redan med sina nuvarande egna tillgångar skulle kunna emottaga hela sedelutgifningen samt faktiskt vara starkare i proportion till sina förbindelser än flertalet öfriga nationalbanker. Jag har i särskild motion föreslagit en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om indragning af de enskilda bankernas tior vid 1889 års början. Bifalles denna motion af Riksdag och Kongl. Maj:t, skulle riksbanken redan vid 1889 års början blifva ensam om all sedelutgifning af femmor och tior, hvilken är den fördelaktigaste. Banko-

fullmäktige hafva med fullt fog hittills varit emot flera afdelningskontors uppsättande, enär dessa för närvarande endast försvaga banken. För min del anser jag denna fara jemförelsevis obetydlig, enär hvarje nytt afdelningskontor får sin bestämda verkningskrets, och då hvarje kontors medel rättas efter riksbankens tillgängliga tillgångar, ligger deri ingen som helst fara utan tvärtom, ty en afdelningsstyrelse, som känner sin Orts förhållande, kan med större säkerhet bevilja lån för sin ort än ett aflägsnare beläget riksbankskontor. De ökade affärer, som tillföras riksbanken genom nya afdelningskontor, torde som regel komma att betäcka kontorets alla omkostnader, så att riksbanken dervidlag intet riskerar. Genom inrättande af 2 à 3 nya afdelningskontor årligen intill 1893 års utgång skulle riksbanken då hafva afdelningskontor i alla län samt sålunda vara färdig för öfvertagande af all sedelutgifning. Vidtages deremot ingen sådan mera systematisk åtgärd i god tid, kan det råka till att hända, att den enskilda sedelutgifningen äfven efter 1893 anses böra bibehållas till stor skada för landet och dess ekonomiska framtid. Då Riksdagen emellertid ej kan nu fatta beslut gällande för kommande Riksdagar, vågar jag endast föreslå,

att Riksdagen täcktes besluta att i städerna Kristianstad och Karlstad inrätta afdelningskontor af riksbanken vid början af 1889, hvilka nya afdelningskontors rörelse borde omfatta Kristianstads och Vermlands län, öfverlemnande åt Riksdagen att bestämman allt hvad som en följd häraf kan anses nödigt.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm i januari 1888.

L. O. Smith.
